

Raad en College Gemeente Asten
Postbus 290
5720 AG Asten

Helmond, 26 april 2022

Betreft: Position Paper SMO regio Helmond
Kenmerk:

Geachte leden van de gemeenteraad en het college,

Naar aanleiding van de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen willen wij u graag bijgevoegd Position Paper aanbieden.

SMO is zeer betrokken bij de ontwikkelingen in de Peelregio. Met dit Position Paper willen wij aandacht vragen voor een aantal onderwerpen die voor ons hoog op de agenda staan. Wij hopen dat deze onderwerpen worden meegenomen bij het opstellen van een nieuw coalitieakkoord. Een duidelijk politiek bestuurlijk standpunt helpt ons om de komende jaren mooie ontwikkelingen te kunnen bewerkstelligen voor de mensen die wij ondersteunen.

Om u een nog beter beeld te geven van onze werkzaamheden en de mensen die bij SMO wonen en werken, zullen wij in het najaar een "SMO tour" organiseren. Hiervoor ontvangt u binnenkort een uitnodiging.

Met vriendelijke groet,

Charlene van de Laar
Stafmedewerker Beleid
SMO regio Helmond

De opmaak van een nieuw coalitieakkoord

Wie is SMO?

Bij SMO staan we voor professionele ondersteuning met meerwaarde voor mensen die hun leven (tijdelijk) niet zelfstandig vorm en inhoud kunnen geven. Met een combinatie van opvang, dagbesteding, woonbegeleiding en armoedebestrijding werken we aan een samenleving waaraan iedereen zijn eigen waarde kan toevoegen. Vertrouwd, beschermd en met perspectief.

Wij willen dat iedereen gezien wordt, mee kan doen in de maatschappij en zich naar eigen vermogen kan ontwikkelen. Zeker als iemand geen thuis, nauwelijks budget, geen dak boven het hoofd of geen sociaal netwerk heeft. Als er een crisissituatie is, organiseren we opvang met spoed. We bieden mensen de ruimte en instrumenten om zich – vanuit eigen kracht, talent en passie – te versterken; minstens te stabiliseren, liever nog hun leven weer op de rit te krijgen. Zingeving en zinvolle tijdsbesteding zien we daarbij als belangrijk middel. Van daaruit zetten mensen stappen naar een waardig en zelfstandig bestaan. Soms kleine stappen, soms zelfs een stapje terug, maar altijd met het besef dat er perspectief is.

SMO zorgt voor ondersteuning en begeleiding van mensen in Helmond en de Peelregio. In dit position paper willen wij graag aandacht vragen voor een aantal belangrijke thema's en ontwikkelingen.

1. Verzwaring van de doelgroep

- SMO heeft een lange geschiedenis in het bieden van opvang en begeleiding aan mensen die dakloos zijn en/of niet (volledig) zelfstandig kunnen wonen.

In de afgelopen jaren zien we dat de mensen die zich bij ons melden een steeds zwaardere problematiek hebben, die zich uit op allerlei leefgebieden.

Wij zijn voor een groot deel in staat de juiste opvang, huisvesting en ondersteuning te bieden. Ons specialisme ligt ook juist bij deze zwaardere doelgroep.

Toch zien wij dat er een groep mensen is die ook bij onze locaties te veel overlast veroorzaken, waardoor er veiligheidsproblemen ontstaan.

De gemeente is gestart met een onderzoek naar een speciale 24-uurs voorziening voor deze mensen. Wij willen graag de noodzaak voor een innovatieve oplossing onderstrepen.

We zien naast een algehele verzwaring van de doelgroep een steeds grotere groep mensen met forse armoedeproblematiek op ons af komen. De recente corona crisis en het oplopen van energiekosten hebben hier absoluut een aandeel in.

Steeds meer mensen moeten een beroep doen op een voorziening als Super Sociaal.

Het oplopen van schulden heeft uiteindelijk ook invloed op de groep daklozen binnen de regio. De verwachting is dat het aantal economisch daklozen steeds groter zal worden.

Een goede samenwerking tussen maatschappelijk werk, woningcorporaties, de gemeente en SMO zorgt ervoor dat we problemen tijdig kunnen signaleren, preventief naar oplossingen kunnen kijken en waar nodig samen kunnen zorgen voor de juiste opvang.

- We adviseren in te zetten op het tegengaan van een tweedeling en stigmatisering als onderdeel van het armoedebeleid.

2. Huisvesting

- Onder huisvesting valt meer dan alleen de beschikbaarheid van woningen. We weten immers allemaal dat er sprake is van een problematisch tekort aan betaalbare huurwoningen.

Wij vinden het hebben van een dak boven je hoofd een basisrecht voor iedereen. We zouden graag de aanpak "Housing First" verder ontwikkelen in onze regio.

Met name in de Peelgemeenten zien we nog erg beperkte mogelijkheden voor mensen om vanuit de opvang of beschermd wonen uit te stromen naar een zelfstandige woonsituatie.

Net zo belangrijk is het tijdig bieden van passende begeleiding en het zorgen voor acceptatie in de wijk. Er rust nog een groot stigma op mensen die vanuit de maatschappelijke opvang of beschermd wonen, uitstromen naar een zelfstandige woning. SMO wil zich, samen met partners, inzetten dit stigma te verkleinen.

Uit onderzoek blijkt dat het bieden van nazorg en het begeleiden naar een "zachte landing" in de wijk van groot belang zijn om de kansen van mensen te vergroten en terugval te voorkomen. De Raad van Volksgezondheid en Samenleving heeft een aantal goede aanbevelingen gedaan op dit onderwerp (zie

<https://www.raadvv.nl/documenten/publicaties/2020/04/21/herstel-begint-met-een-huis---dakloosheid-voorkomen-en-verminderen>).

Ook werken we samen met o.a. woonpartners aan innovatieve woonprojecten. Wij hopen dat er in Helmond gestart kan worden met initiatieven waar "gemengd" kan worden gewoond. Hierbij is er sprake van gezamenlijk wonen van huurders met en zonder begeleiding, waarbij de huurders zonder begeleiding bewust de keuze te maken samen te leven met huurders die wel begeleiding nodig hebben.

Elders in Nederland worden hier al goede resultaten mee geboekt

(<https://www.hu.nl/onderzoek/projecten/gemengd-wonen-lessen-uit-de-praktijk>)

Naast de zelfstandige huisvesting van de mensen die wij begeleiden, is ook de nieuwbouw van Huize D'n Herd een grote uitdaging.

In het afgelopen jaar zijn er veel stappen gezet en wij hopen dat de start van de nieuwbouw binnenkort gemaakt kan worden.

Echter, door toenemende kosten en vertragingen in de procedures zien wij het risico opdoemen dat het geplande project voor ons onbetaalbaar dreigt te worden. Dit heeft grote gevolgen voor onze bewoners, maar ook voor onze organisatie.

- We adviseren om Housing First een expliciete positie geven in het beleid wonen en zorg, bijvoorbeeld door het onderdeel te maken van prestatieafspraken met woningcorporaties.
- We adviseren om initiatieven als "gemengd wonen" te adopteren als goede voorbeelden om te komen tot inclusief wonen in leefbare wijken.
- We adviseren om, in navolging van het rapport "Herstel begint met een huis", een goede begeleiding bij mensen thuis te borgen.

3. Financieringsstromen

- Door de openstelling van de WLZ voor mensen met een GGZ problematiek zijn er veel indicaties overgegaan van WMO beschermd wonen naar de WLZ. Daarnaast wordt een aanzienlijk deel van onze inzet gefinancierd door de subsidie die we ontvangen voor de maatschappelijke opvang.

De begeleiding die wij bieden op onze woonlocaties op basis van de WMO, WLZ en maatschappelijke opvang subsidie is nagenoeg altijd intensief en voor de meeste mensen 24 uur per dag. De middelen die we ontvangen voor het leveren van de zorg is per financieringsstroom verschillend. Wij pleiten ervoor deze verschillen kleiner te maken, zodat het voor ons, maar ook voor andere aanbieders minder uitmaakt op basis van welke financieringsstroom een begeleidingsplek wordt gevuld.

Wij zullen ervoor zorgen dat onze begeleiding en ondersteuning voor iedereen toegankelijk blijft, onafhankelijk van de financiering die eronder ligt. Dit, omdat wij willen dat iedereen gezien wordt.

Om innovatief te kunnen blijven werken, is het vanzelfsprekend wel belangrijk dat de budgetten die worden ontvangen kostendekkend zijn.

4. Samenwerken

- Het uitgangspunt van SMO is dat mensen zorg en begeleiding krijgen op het moment dat zij dat nodig hebben, thuis of in een instelling. In de toegang tot ondersteuning moet hierbij breed naar de problematiek van mensen gekeken worden. De juiste kennis, vaardigheden en gedrag van professionals zijn hierbij cruciaal. Daarnaast is het belangrijk dat in iedere samenwerking, het vertrouwen in elkaar voorop staat. In het afgelopen jaar heeft SMO heel specifiek gekeken naar de mensen die via onze afdeling "Begeleiding Thuis" ondersteuning krijgen. Ook hier hebben wij de keuze gemaakt ons specialisme in te zetten op de mensen met zware problematiek. Hierdoor hebben wij een deel van de mensen die bij ons in begeleiding waren, door middel van een warme overdracht bij andere (zorg)partners ondergebracht.

Van nature zijn woningcorporaties belangrijke partners voor ons. We zoeken samen naar oplossingen om huisuitzettingen te voorkomen (door vroegtijdig begeleiding in te zetten) en om doorstroom naar een eigen woning te versnellen. Dat laatste is momenteel een enorm probleem; het aantal daklozen dat instroomt is helaas groter dan de uitstroom. Wij voorzien dat dit de komende tijd een groeiend probleem gaat worden. De oplossing zal dus van twee richtingen moeten komen: de preventieve aanpak verbeteren en de doorstroom vergroten.

- Zet in op preventie; aandacht voor armoede, huiselijk geweld, nazorg na behandeling et cetera, om dakloosheid te voorkomen.
- Er ligt een visie wonen, zorg en welzijn. Wij vragen aandacht voor het voorkomen en oplossen van dakloosheid op; verzoeken om expliciete afspraken met woningcorporaties te maken.
- Aandacht voor woningen met begeleiding voor mensen die uit behandeling of uit detentie komen. Belangrijk dat dit kwalitatief goede, eigen, zelfstandige woningen krijgen, anders maken ze meteen een slechte start met alle gevolgen van dien.